

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan popoldne, izvešati nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, posilano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljova ulica št. 5, prilčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan . . . K 300—
polletno „ 150—
3 mesečno „ 75—
1 „ 25—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vadno po nakaznici. Na samoimenska naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

V inozemstvu:

celoletno K 480—
polletno „ 240—
3 mesečno „ 120—
1 „ 40—

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 120 K

Poštnina plačana v gotovini.

Rimski uspehi jugoslov. škofov.

V Rimu so se mudili jugoslov. škofje dr. Bauer, dr. Akšamović in dr. Jeglič zaradi vprašanja bogoslužnega jezika. Ti škofje poročajo, da se bodo vsi obredni, ki jih vsebuje rimski ritual, vršili od slej v živem narodnem jeziku. Glasgolski bogoslužni jezik pri sv. maši pa se ne more uvesti, kakor pravijo, vsled antagonizma, ki je nastal med hrvatskim in srbskim življenjem po krivdi političnega kurza v Jugoslaviji, v resnici pa zaradi tega, ker se uvedbe sveta stolica noče. Pri slovesni maši se bosta pela od slej epistola in evangelij v narodnem jeziku. To so uspehi dolgotrajnega razpravljanja jugoslovenskih škofov z Vatikanom.

Tako je vrgel Vatikan nekaj pravic narodnega jezika v cerkev v Jugoslaviji pod pritiskom razmer. Ali ko je tu nekaj dal, je pa toliko več vzel Jugoslovenom pod Italijo. O narodnostno ločenih škofijah v Primorju noče italijanska vlada ničesar slišati. Njeni nameni se v tem oziru popolnoma krijejo s fašističnimi. Italijanska vlada odklanja zlasti cerkvene predstojnike jugoslovenske narodnosti za Julijsko Benečijo. Žrtve tega odklanjanja bo kmalu goriški nadškof dr. Sedej. Strogo korekten mož je imenovan nadškof, fašisti pa so sklenili, da mu življenje tako zagrenijo, da se bo moral odpovedati. Italijanska vlada in Vatikan računata s sklepom fašistov, in kmalu napovedi dan, ko bo jugoslovensko Primorje pod Italijo brez vsakega jugoslovenskega škofa.

Iz poročil o škofovskem zborovanju v Rimu sledi dalje, da nikdar več ne bo imenovan noben Jugosloven za škofa na zasadenem ozemlju. Sveta stolica se zadovoljuje s tem, da se uveljavijo pri imenovanju škofov določila kano-ničnega prava, ki zahtevajo za cerkvenega predstojnika znanje narodovega jezika.

Ako vpoštevamo, kako fašisti neusmiljeno izganjajo iz cerkve jugoslovenščino, kako tirajo jugoslovenske duhovnike iz kmečkih vasi in kako prihajajo počasi na njihova mesta italijanski, kako se tržaški škof ne ustavlja nobeni želji fašistov glede odprave jugoslovenskega jezika iz cerkve in iz gona jugoslovenskih duhovnikov, si lahko mislimo, kako le potem, kadar odide nadškof Sedej, razvita fašistovska gonja proti jugoslovenščini v cerkvi na vsem zasadenem ozemlju. Vsa važnejša cerkveno-službena mesta bodo imeli v svojih rokah italijanski duhovniki, tako le za najnujnejšo potrebo ostane v cerkvi še nekaj malo jugoslovenskega jezika, vse drugo pa se bo vršilo v italijanskem jeziku po mestih in vaseh. Ali bo to v korist sv. katoliške cerkvi ali ne, o tem naj ona sama razmišlja, mi beležimo uspehe jugoslovenskih škofov in ukrepe Vatikana zaradi tega, da vidi naša javnost, kako hodi v Italiji katoliška cerkev proti našemu narodu po isti poti, po kateri ho-dijo fašisti in vsi drugi ultranacionalistični Italijani.

posnemati kar na slepo tuje vzorce.

Strokovnjak najde vzore tudi pri obstoječih domačih stavbah, le treba je odpreti oči. Najde dobro in slabo. Dobrega se primi, slabo odkloni.

Najvažnejše je, da se drži doma-čih tal pri estetičnih vprašanjih, ki so važna pri vsaki, na videz še tako malenkostni stavbi.

In o tem vprašanju, katerega sem se bil dotaknil že v članku o umetniški vzgoji stavbnih obrtnikov, natisnjem v „Slovenskem Narodu“ v lanskem polletju, hočem danes govoriti. Ne bom govoril o arhitekturi in slogih, to prepuštim poklicnim. Hočem le opozoriti na to, kako je treba zmisliti za lepoto, da se z nepremišljeno stavbo ne kvari harmonija kraja. Ne obracam se le do strokovnjakov, tudi širšemu občinstvu je namenjen ta članek.

Premnogi mislijo, da je lepota stavbe odvisna od arhitektoničnih okrasov in menijo, da lepota podraži stavbo. To mnenje je popolnoma napačno, ravnotako, kakor mnenje, da vsaka takozvana »lepa stavba« je v kras okolici. Prav nasprotno je res. Posebno na kmetih. Vsaka, še tako preprosta stavba je na mestu, ako le vztraja svojem namenu in je prikladna okolici, drugače je v kvar še tako okrašena hiša. Vsaka zgradba mora biti torej harmonično prilagojena kraju.

Kaj to pomeni?

Popotnik gre po cesti. Gre mimo gostilne, in je ne vidi, ako ni ravno žen. Ne vidi župnišča, ako ne išče župnika. Ne opazi graščine med drevjem vzhle možgano židovju in pozdravi cerkvico na griču, kakor starega znanca, če tudi jo vidi prvič v življenju. Je zadovoljen, vesel, vse je skladno, harmonično. Na enkrat ga nekaj zdrami. Ob cesti stoji »švicarija«. Streha z rezljanimi okraski, leseni balkon pri podstrešni sobi, velika okna zijajo dolgočasno na cesto. Gotovo kaka nova gostilna. Ali pa: Na hribu stoji rumeno pobarvano skladišče z zvonikom in pločevinasto streho — nova, ali prenovljena cerkev, umotvor kakakega zidarja, če ne celo kakakega c. kr. inženjerja. (C. kr., ker je bila zgrajena pred prevratom.)

Tu naj se potnik ustavi, naj premišljuje in primerja to, kar ga je sedaj udarilo, temu, česar prej skoro da ni opazil. In če bo parkrat tako obstal in primerjal, bo kmalu vedel, kaj se pravi harmonija okolice. Toda da tisto spoznanje pospešim, opozorim čitatelja na nekaj dobrih in slabih vzgledov. Ne bom iskal posebne lepote, ne posebne grdebe. Opozorjam le na kake srednje slučaje, katerih si potem čitatelj lahko poišče, kolikor mu drago.

*) Moj omenjeni članek ni ostal brez odmeva. Gospod prof. arh. Plečnik, gotovo najbolje poklicani strokovnjak, je obljubil posvetiti svoje moči tudi umetniški vzgoji stavbnih obrtnikov. Vest, da ga ne bo v Ljubljano, ki so jo prinesli časopisi, ni bila točna.

Pisc.

Pričnimo v Ljubljani.

Večina se še gotovo spominja slike, ki se je nudila pred potresom z Marilj-nega trga proti Gradu. Na levi strani se-danje Stritarjeve ulice je stalo staro poslopje Kresije s skromno arhitekturo, slično sedanjemu semenišču, na desni hiša, kjer je bila kavarna Valvazor. V ozadju se je dvigalo zeleno pobočje in mogočna masa Gradu, na levo pa se je videlo čez streho Kresije zvonika in kupolo šentklastske cerkve.

Vse skupaj je bilo tako harmonično, da je bila to ena najlepših slik v Ljubljani. In kako zgleda to sedaj? Ogromna masa nove Kresije na eni, vsiljivi štiti hiše na drugi strani, vse to vleče oko nase, ne da bi mu nudilo mesta, kje da bi počilo. Grad se zgublja v ozadju vzhle svoj mogočnosti, zvonika in kupole šentklastske cerkve pa zakrivajo neokusne piramide na strehi Kresije.

Sedaj pa pogledimo s Prešernovega trga na Grad. Tudi pod Trančo so visoke, trinadstropne hiše, toda kaka razlika! Na vsaki strani po visokem rizi-litu, glavna masa poslopja primerno odstavljena. Rizalit na desni z veliko-poteznim, ampak nevsiljivim arhitekto-ničnim motivom, drugo skromno, pri-kladno in nad vsem se dviga naravno slikovita silhueta ljubljanskega Gradu.

Od kod ta razlika? Vsaj graditelj hiše na mestu stare Kresije je bil go-tovo strokovno naobraženejši, kakor oni, ki je zgradil hišo pod Trančo? Vzrok je ta, da se pri zgradbi ni oziral na okolico. Hiša sama na sebi ni grda, četudi je brez umetniške vrednosti. Stala bi lahko na Vrtači, na Dunaški cesti, na kralja Petru trgu, ne sicer v kras, pa tudi ne v kvar teh krajev. Vo-galov Stritarjeve ulice pa bi se bil smel lotiti le umetnik.

Slični slučaj je na drugem koncu Stritarjeve ulice. Da blivša Jegličeva, sedaj Kreditne banke hiša ni v harmo-ničnem skladu z okolico, o tem se la-

hko prepriča, kdor pogleda iz hodnika pred Souvannovo trgovino proti šentklastski cerkvi. Lepo harmonično sliko nudi tudi pogled z Vodnikovovega trga proti Gradu. Niti ena v celni vrsti hiš, ne izvzemši Fabijanove, nima kake arhi-tektonične vrednosti, in vendar, kako harmonija v visoki hiši, razdelitvi oken, črti steh, kaki ritmus v linijah streh Fabijanove hiše do Studentovske ulice! In sedaj si mislite, da bi kdo zgradil v tej vrsti hiš nekaj sličnega, kakor je na pr. Urbančeva hiša blizu Frančiškanske cerkve. Ljudje bi hodili mimo, hvalili lepo hišo, toda harmonija celote bi bila za vselej končana.

Sveveda to ne pomeni, da se ne sme podirati starih, in graditi novih hiš. Da je mogoče med stare hiše postaviti no-vo ne v kvar, ampak v kras celote, nam kaže šentklastsko župnišče. Pa takih izgledov imamo v Ljubljani bore malo.

Jako lepe poglede na Grad imamo iz Prul. Toda kakšna bo ta slika čez petdeset let, ko bodo Prule zazidane? Ali bo vsajena v tak okvir, kakor je Vodnikov trg, ali pod Trančo? Ali pa jo ubijajo hiše, kakor so v Stritarjevi ulici? Oboje je mogoče. Upajmo, da bomo do tega časa imeli dosti stavbenikov-umetnikov in tudi občinstvo da bo imelo vsaj nekaj čuta za lepoto in jo ne bo iskalo v bahari. O blagoslovu baharije nam priča tudi Mariljin trg. Prešernov spomenik gotovo ne stoji na pravem mestu. Ampak predstavite si, da bi hiša Assleur, generala imela namesta svoje težke arhitekture priprosto fasado, vsaj tako, kakor ima n. pr. hiša Jugoslavije. (Sveveda brez kričočih napli-sov.) Za koliko bi bil lepši pogled na Prešernov spomenik iz Wolfve ulice! In celo frančiškanska cerkev bi bila za tako fasado sosedu hvaležna. In da bi lepota Mariljinega trga le pridobila, ako bi izginil Hauptmanov pikantni skyc scraper ali vsaj njega zgornja polovica, mi bo vsakdo pritril.

Politične vesti.

== Vollni sestanek Gospodarskega društva JDS v Sp. Šiški se vrši danes v petek, dne 15. aprila zvečer ob 8. uri v gostilni pri »Perilli«, Jernejeva cesta. Na sestanku poroča g. dr. Dinko Puč. Udeležba dolžnost.

== Rdeča in črna internacionala v Mariboru. Iz Maribora poročajo: Vollni boj v Mariboru se je vnel z vso ve-hemenco. Ta boj se vrši od osebe do osebe in je doslej še precej dostojen. Komunisti so vložili posebno listo pod krinko »delavske skupine«, nositelj li-ste pa je železniški delavec Ivan Kraj-nik. Značilno je, da ni na komunistični listi niti enega pronošanega komu-nista, edino na prvem mestu med na-mestniki je znani Nachtigall. Socialni demokrati odločno dementirajo vsako zvezo s komunisti. Največ skrb po-zvrača vsem strankam volitev župana. Tu sta dve struji in sicer napredna z

JDS. in NSS, ki želi na čelu mestne uprave kot župana dr. Serneca, ter so-cialnodemokratskega, komunistična in nemška, ki kandidira socialnodemo-kratskega učitelja Grčarja. Odločili so- bode vsekakor slovenski in nemški kle-rikalci. Kakor stoji zadeva danes, bo- do klerikalci odločili v prilog social- nih demokratov, tako, da se računa na zvezo med rdečo in črno internacionalo. Klerikalci namreč upajo, da bodo dobili v slučaju, če postane Grčar žu-pan, mesto podžupana za g. dr. Lesko-varja. Upa se sicer, da si bodo v inte-resu slovenskega naroda klerikalci še premislili, a njihov srd napram vso-mu, kar se kliče napredno, je tako ve-lik, da bi se zvezali s samim hudim, samo da zaščitijo svoje interese.

== »Jugoslavija je država« Tr-žaška »Edinost« prinaša pod tem naslo-vom članek, v katerem beleži po »Vos-

Alfonz Daudet:

Tartarin na planinah

Roman.

Prevedel dr. Ivo Šorli.

Celo nasproti svojim najožjim prijate-ljem je Tartarin molčal kakor zid. Samo v klubovih sejah si opazil, kako je vztrepetaval njegov glas in kako so se pisano kresale nje-gove oči, če je ogovoril Costecalda. Saj je bil naposled vendar ta človek kriv, da je moral revež spet tja ven v svet, med nove nevarno-sti in nove težave, ki so se kazale tem večje in tem hujše, čim bolj se je bližal odhod! In ubogi Tartarin jih ni podcenjeval! Nasprot-no: dozdeval se mu celo tako temne, da se je odločil, urediti prej vse svoje reči in napisati celo svojo zadnjo voljo — opravek, ki je pristnemu, življenja želimemu Taraskon-cu tako grenak, da jih velika večina umre rajši brez oporoke.

O, kako blešči to junijsko jutro, kako čisto, visoko, sijajno je tam gori nebo! Vrata iz kabineta so na stečaj odprta. Na majhnem, snažnem, z belim peskom posutem vrtu me-žejo eksotične rastline svoje nepremične, vijoličaste sence in med živahno žuborenje vodo-meta se mešajo kriki malih Navojardecev, ki se igrajo pred vrati mlinčke. — Tam pa tako udobno in zadovoljno sedi Tartarin v svojih

copatah v široki flanelasti obleki, s svojo ljubo pipo v ustih ter glasno bere, kar je bil pravkar zapisal:

»To je moj testament.«

Recite, kar hočete: naj vam bo srce še tako mirno in v prsih dobro zasidrano, težki trenutki so to vendarle. No, njemu se ni tresla niti roka, niti mu drhtel glas, ko je razde-ljeval med svoje soroščane vsa svoja narodopisna bogastva, ki jih je bil nagromadil v svoji hiši ter jih potem z neverjetno skrbjo in v čudovitem redu hranil in čuval tudi pred najmanjšim praškom.

Planinskemu društvu je zapustil svoj baobab (arboš gigantea), da z njim okraši ka-men svoje sejnice.

Bravidu je zapustil svoje karabinke, sa-mokrese, lovsko nože, malajske krise, toma-havke in drugo morilno orožje;

Excourbanišeu vse svoje pipe, kalumete, margite, pipice za kif in opijum;

Costecaldu — da tudi Costecalda ni po-zabill! — sloveče svoje zastrupljene pušice (»Ne dotikajte se jih!«).

Ze mogoče, da se je za tem legatom skrivala nada: kaj če bi se izdajalec ranil in za-strupil? ... Toda iz testamenta samega kaj takega ni bilo razvidno; končal je temveč z besedami, ki so bile polne naravnost nebeške miline:

»Prosim svoje ljube planince, naj svojega predsednika nikoli ne pozabijo, in želim, da

odpuste mojemu sovražniku, kakor mu odpu-sčam jaz. Vendar pa je prav on kriv moje smrti! ...«

Tu se je moral Tartarin ustaviti, zakaj potok solza mu je zalil oči. Zagledal se je bil ta hip, kako leži razbit in razkosan na vzhodju visokega grebena, kako ga potem poberejo v kako samokolnico ter naposled prepeljejo njegove uboge ostanke v Taraskon. O, moč provensalske fantazije! Udeležil se je tu svo-jega lastnega pogreba, na lastna ušesa čul mrtvaške obredne pesmi, slišal, kako ga na grobu vse pomiluje: »Ojoj, prejoj! Ubogi Tar-tarin! In, skrit med množico svojih prijate-ljev, je jokal sam za seboj.

Toda že ga je spet poklical v pravo živ-ljenje nazaj pogled na njegovo sobo, vso polno solnca in vso iskreno so orožja in druga poleg druge razvrščenih pip ter na šumenje vodnega curka sredi vrta. Orpo, čemu umi-rati? Čemu sploh kam odhajati? Kdo ga sili? Nič drugega nego ta neumni ponos! Pa se li izplača tvegati življenje za malo predsedniš-va in za tri črke? ...

No, že spet samo takle trenutek, ko te obide slabost in ki ga je tudi prav tako spet konec. V petih minutah je bila oporoka dovršena, sešita in z velikanskim črnim pečatom zalepljena — veliki mož pa se je lotil še zad-njih priprav za pot.

Zopet enkrat je divji Tartarin premagal domačega Tartarina. In tudi za junaka iz Taraskona so veljale besede, ki so zapisane o Turennu: »Njegovo telo ni vedno maralo bitek, a njegova volja ga je posilila metala vanje! ...«

Bilo je zvečer istega dne, ko je železniž mož na stolpu mestne hiše udaril deseto uro. Ulice so bile že prazne in videti širše nego po dnevi. Samo še tuintam je kak zapoznelež potkal z betom na vrata, kak posamezni glas, ki se mu je kar poznalo, kako ga je strah, je zaklical: »Lahko noč pejl!« in že so zagromela vrata za njim.

Tu se je prikazal človek med pročelji hiš, ki jih ni razsvetljevala več nobena luč. Svet-líkalo so se samo še povekševalna zrcala ter vrča z rdečo in zeleno vodo v Bezuquetovi lekarni, ki je stala na trgu malo naprej potis-njena in kjer se je videla senca gospoda lekar-narja samega, naslonjenega s komolci na mizo in spečega na debeli knjigi. Pravil je, da si vzame vsak večer to urico, od devetih do de-setih, na račun poznejšega spanja, da je po-tem bolj bister, če ga kliče kdo ponoči. No, med nami: ta trditev je bila čisto navadna taraskonada; zakaj nikoli ga ni nihče klical, in da bi ga pač niti ne mogel, je sam prerezal vrvico nočnega zvonca.

sische Zeitung» uspeh male entente nad Madžarsko, ko je bil prihitel v njo Karel Habsburški. Nemški list je rek, da je bila to zmaga po načrtu zasnovane politike v srednji Evropi. Sledil je navet Nemčiji, naj svojo politiko približa in prilagodi mali ententi, z drugo besedo: Čehoslovski in Jugoslovski. »Za nas kot državljane Italije, je zelo važno vprašanje ali italijanski državljani razumejo pouk, ki ga je dala Jugoslavija s svojim odločilnim nastopom proti poizkusu razkralja Karla? To vprašanje je tembolj upravičeno, če upoštevamo s strani Italijanov samih priznane dejstvo, da bi šlo za kozo Italije, ako bi se uresničili Karlovi načrti. Usluga, ki sta jo storili Čehoslovška in Jugoslovija Italiji, je tako velika, da bi se je v kraljevstvu ne smelo pozabiti nikdar. Ali nima Italija tisoč razlogov, da stremi po dobrih odnosih z Jugoslavijo. Take odnose lahko doseže, ako le hoče. Za trajnost resnično dobrih odnosov pa ne zadošča samo sporazum med diplomati, ampak za to treba pravega, iskrenega prijateljstva med obema narodoma. Jugoslavija je dokazala v nastopu napram Madžarski, da je država s svojo državnost zavestjo in s svojo politiko pa tudi s prebivalstvom z živo narod. zavestjo, ki ne bo dopuščala, da bi bila državna politika v navskrižu s čustvi žive narodne duše. — Izvajanja »Edinosti« je popolnoma pravilna. — Naši bratje pod tujim jarmom naj bodo prepričani, da bo narodna zavest vedno živeča, da državna politika ne pride nikdar v navskrižu s čustvi žive duše. Ta zavest bo sila, ki bo ubila marsikako zlobo italijanske nakane, naperjeno proti Jugoslovenom v Primorju in ki bo globoko posegala v bodočnost našega naroda ob Adriji.

— Narodni klub v Beogradu. Beograd, 14. aprila. Danes zjutraj so dospeli iz Zagreba člani Narodnega kluba, katerim je dal glavni odbor stranke vse potrebne informacije o nadaljnjem zadržanju in o bodoči taktiki kluba v konstituenti. Kakor znano, je poslanec dr. Drinković zapustil eno zadnjih sej ustavnega odbora ter zagrozil, da zapusti Beograd in ne sodeluje pri ustavitvi ustave. — Sodilo se je, da bo Narodni klub prišel z enako taktiko, kakor Radićevci, a so si gospodje to premislili in določili za generalno debato kot svoje govornike Šurmina, Drinkovića in Segvića. Ti bodo v debati povdarjali z največjo odločnostjo, da načrt ustave ni bil sporazumno sprejet. S tem, da bodo njihovi govorniki nastopili v generalni debati, pa še ni rečeno, da bo ostal Narodni klub do konca razprave in da bo sodeloval. Govoril se, da bodo poslanci tega kluba sodelovali samo prve tri dneve, ostale dni pa je njihovo sodelovanje odvisno od politične situacije v konstituenti. Zdi se, da računajo s tem, da pride v Beograd Radić.

— Stališče Jugoslovenskega kluba napram ustavi. Beograd, 14. aprila. Kakor se je dalo dognati, je Jugoslovanski klub v svoji vlogi proti ustavi iznesel trditve, da nova ustava nasprotuje kriskemu paktu, adresi Narodnega Veča in odgovoru prestolonaslednika-regenta na adresu. Jugoslovanski klub zahteva, da se sprejme ustava brez formalizacije, sicer bo klub postopal tako kakor Narodni klub, to se pravi, ne bo sodeloval do konca debate.

— Protivčna brošura. V kratkem bo izšla Protivčna brošura, v kateri bo objavljen svoje stališče. Protivč smatra za potrebno, da v svoje delo prinese čim več luči, posebno z ozirom na bodočnost.

— Za odpuščene železničarje. Beograd, 14. aprila. Savez jugoslovenskih železničarjev se je obrnil do ministrstva zaobračaja s posebno vlogo, v kateri zahteva, da se skliče posebna anketa, ki naj preišče odpustitev vseh onih železničarjev, ki so bili ob priliki zadnje železničarske stavke v aprilu l. l. odpuščeni. Ministrstvo zaobračaja je odgovorilo, da je zadevo že svoječasno preiskalo, da pa je pripravljeno imenovati posebno komisijo, ki bo vse prizadete faktorje znova zaslišala.

— Nemčija plača vojno odškodnino naši državi v lokomotivah in vagonih. Beograd, 14. aprila. Naša vlada je prejela preko reparacijske komisije v Parizu od nemške vlade ponudbo, da plača Nemčija vojno odškodnino nam s 100 lokomotivami in 2000 tovornimi vagoni. Vsaka lokomotiva bi se zaračunala za svoto 400.000 mark.

— Trg. pogajanja s Italijo. Dne 14. t. m. so prišli semkaj Italijanski delegati radi pogajanj za trgovsko pogodbo. Na včerajšnji seji ministrskega sveta so se določili kot naši delegati za pogajanja dr. Nišić, pot. predsednik, z. Kukić, dr. Kostrenčić, dr. Trumbić in dr. Žerjav kot člani. Določilo se jim bo večje število strokovnjakov iz raznih ministrstev. Pogajanja se bodo začela v ponedeljek in se bodo vršila v dvorani Narodne banke.

— Propaganda posebne vrste za Karla. Da so klerikalci vseh narodnosti na teritoriju bivše Avstro-Ogrske navdušeni prištati Habsburžanov, je znana stvar. Da bi pa to navdušenje za habsburško rodovino še bolj podnetili, pripovedujejo klerikalni listi o zadnjem bivanju Karla Habsburžana v Sombotelju tole zgodbo: »Škof grof Mikes je dal kralju Karlu na razpolago 8 sobe svojega stanovanja v škofjskem dvorcu s svojima spremljevalcema rit. mojstrom baron. Rohonczyjem in r. rezervnim nadporočnikom pl. Almassyjem prisostvovati kralj vsako jutro sv. maši v škofovski kapeli, gre vsakrat tudi k spovedi in sprejme objednjen sv. obhajilo. Po maši se posvetuje s držav-

niki, ki prihajajo k njemu: ob 13. se vsede h kosilu navadno z ministrom zunanjih del dr. Gratzom, škofom grofom Mikesom, s polkovnikom baronom Leharjem ter s grof. Hunyadyjem, Slgrayem in Czirakyjem. H kosilu so od slučaja do slučaja povabljeni drugi gostje. Kosilo traja med živahnimi razgovori navadno do pol 3. na kar se kralj v škofovi družbi spreha po parku... Ali vidite ljudje božji, tako komentirajo zgodbi klerikalni listi, kako pobožen je bivši cesar, kako sprejema vsak dan svete zakramente, pa bi dobro katoliško ljudstvo ne smelo biti navdušeno zanj? Tega seveda klerikalni listi ne povedo, da je ta pobožnost samo hlinjena, ker Karlovi in njegovi svetovalci dobro vedo, da se navdušenje zanj samo tisti, ki so brez pogojni hlapci krive palice. Reklo bi se torej izgubiti zadnje svoje pristaše, ako bi se ne delal do ekscese pobožnega.

Telefonska in brzojavna poročila.

Iz dežele anarhije.

Boji med fašisti in komunisti se nadaljujejo. — Učitelj v Pisi ubit. Borba invalidov za železniško službo.

— Firenze, 14. aprila. V Arezzu je bilo v spopadu med fašisti in socialisti več oseb ranjenih. V Borgo S. Sepolcro so fašisti zažgali delavski dom. V Pisi je bil ubit socialist Cameo. V Pisi sodelujejo v vrstah fašistov tudi ženske. Neki občinski učitelj je napadel fašiste v listu »Ora nostra«. Fašiste so bile hude pa so šle nad njega v šolo. Prišel je še fašist Meucci, ki je napadel učitelja. V pretepu je bila neka fašistka ranjena na nogi. Nato je prihitelo še nekaj fašistov, pokali so streli in učitelj, ki se imenuje Cameo, je padel mrtev na tla. V Cecini so zažgali fašisti komunistično poslopje. V Umbriji je bilo na več krajih upostojenih več delavskih zbornic. Iz Parme, Mantove in drugih krajev prihajajo po-

ročila v običajnih spopadih, pobožjih in požigih. Tudi v Siciliji se vršijo enaki boji kakor drugod.

— Rim, 14. aprila. Orožniki so izpraznili urade državne železnice, katere so bili zasedli invalidi. Ti so se nekaj časa upirali in prišlo je tudi do incidentov. Invalidi so se pa potem zopet zbrali in vršili se je shod, na katerem so železniški uradniki izjavili, da soglašajo z invalidi glede odstranitve ženskega osebja. Deputacija je šla k železniškemu ravnatelju Crova, ki je nekaj obetal nekaj pa oporekal. Včeraj je bil Crova pred uradnim poslopjem napaden. Nekdo ga je udaril z močno palico po glavi. Sprejetih bo v železniško službo okoli 5000 invalidov.

Francoska grožnja Avstriji.

— d. Dunaj, 14. aprila. Francoski poslanik Lefevre-Pontalis je podal danes zveznem pri kancelarju dr. Mayrju po nalogu svoje vlade nastopno izjavo: Ako avstrijska vlada ne bo v stanu preprečiti gibanja, ki stremi po zvezi z Nemčijo, tedaj bo francoska vlada uknila pomožno akcijo za Avstrijo in reparacijska komisija se s svojimi pravicami popolnoma vzpostavi.

Antanta in Avstrija.

— d. London, 14. aprila. V gornji zbornici je poročal Parmoor o svojem poslednjem popotovanju na Dunaj in je zahteval izvestje o napredku pomožnega načrta. Lord Curzon je izjavil, da je napredek v gospodarskih pogojih Avstrije v zadnjem letu žalibog samo majhen. Manjkalo je inicijative. Avstrijsko prebivalstvo ni šlo na delo, da bi uredilo svoje finance, marveč se je dalo voditi od nade na nadaljnjo gmočno pomoč zaveznikov. Res je, da je položaj Avstrije deloma zakrivilo zadržanje sosednih držav, ki Avstriji niso dali kreditov ali časa za vzpostavitev njene industrije, ampak so za premož zahtevali blago, katerega Avstrija ni mogla takoj dobaviti. Nasledstvene države so se tudi trudile, da bi prej združeno bančno kupčijo pridobile zase in da bi podružnice bank in zavaroval-

nice na svojem ozemlju nasilno nacionalizirale. Tako bi prejkone ubile gos, ki naj bi nesla zlata jajca. Naloga, ki zaveznikom se ostane, je vzpostavitev avstrijskih industrij in odnošajev med Avstrijo in nasledstvenimi državami in pa uporaba Meulnovega načrta zveze narodov.

— d. Dunaj, 14. aprila. Kakor doznava »Politische Korrespondenz« je angleški poslanik Lindley po nalogu londonskega zunanega urada sporočil Avstriji, kako zelo cenijo angleška vlada pomoč, katero je avstrijska vlada pri olajšanju varnega povratka bivšega cesarja Karla v Švico izkazala. Pomagala je s tem k zadovoljivi rešitvi tega težavnega vprašanja.

Trgovinska pogodba z Romunijo.

— d. Beograd, 14. aprila. Ker trgovinska pogodba med Srbijo in Romunijo, sklenjena dne 23. decembra 1906 in ratificirana dne 19. aprila 1907, ki je veljala štiri leta, ni bila preklicana z nobene strani, je izdalo finančno ministrstvo v sporazumu z zunanjim ministrstvom naredbo, da blago romunskega

ga izvora, ki se uvaža v državo Srbov, Hrvatov in Slovencev, uživa na podlagi načela reciprocitete v pogledu carine največje ugodnosti. S to naredbo finančnega ministristva je izpremenjena naredba z dne 20. decembra l. l. v kolikor govori o Romuniji.

Italijansko poljovnanje manjšinskega varstva.

— Rim, 14. aprila. »Idea Nazionala« rolni, da se puščajo Italijani v Dalmaciji brez pogodbeno zadržanega varstva. Italijani v Jugoslaviji imajo pravico optirati italijansko državljanstvo in Italija mora nastaviti poleg Splita, Šibenika in Dubrovnika konzule še v drugih

kraji, vse v varstvo italijanskih manjšin. List pravi, da zahtevajo Jugoslovenci konzulate v Gorici, Tolminu in drugod v Julijski Benetiji, proti čemur se morajo Italijani odločno upirati, ker ni govora o kakih reciprociteti. Taka politika bi pomenila narodni bankerot.

Grško - turška vojna.

— d. Atene, 14. aprila. Po brzjavki iz Smirne so včeraj turške čete, broječe približno 30.000 mož, podpirane z mnogostevilno konjenico in topništvom napadle grške čete na fronti Afium-Kara Hissar in zlasti v odseku Tolibunar. Napad, ki ga je vodil Kemal sam, se je popolnoma izjalovil spričo močnega protinapada grških čet. Sovraž-

nik se je moral umakniti in Grki so zajeli 6000 mož in 15 častnikov ter uplenili 5 topov in 12 strojnic.

— d. London, 14. aprila. Po dvehurni konferenci med ministrskim predsednikom in delegati železničarjev ter prometnih delavcev je izjavil Thomas, da se ne more pričakovati zopetna otvoritev pogajanj.

Reparacijsko vprašanje.

— d. Berlin, 14. aprila. »United Telegraph« poroča iz Londona: »Morningpost« javlja iz Pariza: Reparacijska komisija je v svoje lastno začudenje ugotovila, da svoja časna nemška ponudba znaša vsot-

to, ki presega od pariške konference zahtevani znesek. To za londonske informirane kroge nikakor ni nič novega. Že dolgo časa se je vedelo, da dr. Simnosova ponudba res odgovarja pariškim zahtevam.

O ameriški politiki.

— d. London, 14. aprila. Od jutranjih listov sta pisala o Hardingovi poslanici doslej le »Daily Chronicle« in »Morning Post«. »Daily Chronicle« z zadovoljstvom ugotavlja, da Harding ne zavrača skup-

nih nagibov, iz katerih so se razlikne države borile proti Nemčiji, in da obstoja na potrebi obnove in vzpostavitve. »Morning Post« se zavzema za izstop Anglije iz zveze narodov. List meni: Dejstvo, da so

Zedinjene države odločene, da ne pristopijo k zvezi narodov pomenja za Anglijo nevarnost, ako ostane v tej zvezi, zakaj podpirati bo morala mogoče sklepe zveze narodov, katerih Zedinjene države ne bodo hotele sprejeti in se bodo tako zapletle v spor z zvezo narodov, kar bi pomenilo tudi spor med Anglijo in Ameriko. Kakor se stvari sedaj razvijajo, bo služila zveza narodov

preje za povod, kakor za preprečitev spora med narodi.

— d. Pariz, 14. aprila. Glede na poslanico predsednika Hardinga ugotavljajo listi z zadovoljstvom, da nobena namera predsednika ne nasprotuje interesom Francije, in izražajo svojo posebno radost, da poslanica naglašala odgovornost Nemčije in potrebo reparacij.

Rimska konferenca.

— d. Rim, 14. aprila. Gospodarsko-finančna komisija konference nasledstvenih držav v Rimu se je posvetovala o vprašanju povračila

vojne škode. Rezultat teh posvetovanj se predloži plenarni skupščini.

Kmetijska ustaja proti boljševikom.

— d. Beograd, 14. aprila. Presburo poroča iz Pariza: Po brzjavki iz Stockholma, je nastala kmetijska ustaja proti boljševškemu režimu v okrožjih Petropavlovsku in Kurganu. Železniški promet med osrednjo Rusijo in Sibirijo je prekinjen. Vše se hudi boji med vstasi in boljševiški četami ob vsej prekosibirski železnici. Na čelu tega gibanja stoji general Bjelov, ki je bil prej v Kolčakovi vojski.

Vstaja se je razširila na okrožjih Tambov in Harkov in na del donskih kozakov. Boljševiki so poslali proti vstašem dve diviziji, ki sta bili poraženi in razpršeni. Boljševiški list »Izvestija« priznava, da je nova nevarnost za sovjetski režim. Nadalje poroča, da imajo vstasi okoli 30 vojaških enot in da je med njimi najvažnejša in najmočnejša armada atamana Antonova, ki šteje do 30.000 borcev.

Nova madžarska vlada.

— d. Budimpešta, 14. aprila. Državni upravnik Horthy je sprejel demisijsko celokupnega kabineta in je poveril sestavo nove vlade članom narodne skuščine grofu Stefanu Bethlenu. Grof Bethlen je takoj uvedel pogajanja, ki so potrebna za sestavo novega kabineta. Pogajanja so imela uspeh. Grof Bethlen bo mogel državnemu upravniku že danes popoldne izročiti podrobne načrte, ki se nanašajo na sestavo novega kabineta. Lastno-ročna pisma bodo priobčena v jutrišnjem uradnem listu. Člani nove vlade bodo nato jutri dopoldne prispeženi v roke državnega upravnika. Vlada namerava nadaljevati svoje delovanje na dosednji ko-

licijski podlagi. Glavne smernice njene politike bodo iste, kakor dotedanjih vlad, namreč narodnost, krščanstvo in agrarno vprašanje.

— d. Budimpešta, 14. aprila. Grof Stefan Bethlen je danes popoldne predložil državnemu upravniku listo novih ministrov, ki je bila od upravnika sprejeta. Porcelji s orazdeljeni takole: Minister zunanjih poslov grof Nikolaj Banffy, minister notranjih poslov grof Gedeon Raday, minister financ dr. Hegedüs, poljedelski minister Stefan Szabo-Nagyvad, trgovinski minister dr. Heys Halmi, minister za deželno brambo Aleksander Belicska, ministrstvo narodnih manjšin bo vodil minister za zunanje posle, a ministrstvo malih poljedelcev minister za poljedelstvo.

Z oseh koncev sveta.

— d. Atene, 14. aprila. Grška vlada je bila od narodne skupščine pooblaščenca izvrševati tiskovno cenzuro vojaških poročil.

— d. Moskva, 14. aprila. Turkestan se je proglasil za samostojno

sovjetsko republiko.

— d. Pariz, 14. aprila. Ljudsko štetje na Japonskem je dognalo, da prebiva na Japonskem nad 77 milijonov ljudi.

Italijanski poslanec obsojen radi dezertacije.

— Napoli, 14. aprila. Bivši poslanec Misiano je dobil od vojaške sodnije v Bari razsodbo, s katero je radi dezertacije obsojen na 10

let vojaškega zapora. Obsodba pa se ne izvrši radi amnestije, ki jo je bil izdal še ministrski predsednik Nitti.

Plenarna seja konstituantne.

Urek 3. podpredsednik.

Govor ministra Trlikovića.

— d. Beograd, 14. aprila. Današnja seja ustavotvorne skupščine je otvoril dr. Ribar ob 10. Po opravljenih formalnostih se preide na interpelacije. Posl. Simo Marković (komunist) je vprašal finančnega ministra radi podpiranja ruskih beguncev. Finančni minister dr. Kumanudi je odgovoril, da izdaja naša država od meseca junija 1920 mesečno tri milijone dinarjev za podporo ruskih beguncev. Dosedaj se je izdalo skupno 33 milijonov dinarjev. Posl. Marković imenuje to razpisavanje narodnega premoženja. Finančni minister omenja, da bo vse to vrnjeno, ko se bodo razmere v Rusiji uredile in ko bo Rusija zopet postala država v evropskem zmišlu. (Odobrovanje.) Sicer pa je ta dolg že poravnani in smo mi ruski dolžniki, materijalni in moralni. Rusija je takoj po avstrijskem ultimatumu odločno vstala v našo obrambo. Ta ministrov odgovor je bil z odobravanjem sprejet v vednost. — Nato preide skupščina na dnevni red: Volitev tretjega podpredsednika. Glasovalo je skupno 211 poslanecv. Za g. Ivana Ureka, člana samostojne kmetijske stranke je bilo oddanih 149 glasov, za člana Jugoslovenskega kluba Antona Sušnika 28 glasov, za Čedo Stankovića 11, za Rada Vujčiča 1 glas, 1 glasovnica pa je bila oddana prazna. Izvoljen je torej g. Urek.

Ker nista še dotikani poročili Inuitnega in verifikacijskega odseka, je skupščina takoj prešla na četrti točko dnevnega reda: generalna debata o ustavnem načrtu. Govoril je minister Trifković, ki je v kratkem govoru očrtal zgodovino našega zedinjenja. Začet je z letom 1903, ko je zasedel prestol Pater Karagjorgjević. Tedanjo ustavo je narodna skupščina sprejela pred njegovim prihodom. On je državljanom zagotovil vsa politična prava in uvedel pravi sistem ustavne vladavine. S tem je Srbija postala nado vsega naroda in tedaj se je začel pokret proti

sovražnikom in za zedinjenje vsega našega naroda. Akoravno smo bili razcepjeni, vendar je bila v vseh delih naroda narodna zavest zelo močna. Veselili smo se in radovili, da je ta narodna zavest obsegla ves narod. Avstrija, naša največja sovražnica je izrabila nesrečni moment, umor Franca Ferdinanda, da zada Srbiji smrtni udarec. V vojni je trpel ves naš narod, v Srbiji in zunaj nje. Takrat se je naša zavest še bolj ojačila, ter se je videlo, da kri ni voda. Kljub vsem sovražnikom, ki so si prizadevali, da razbijemo našo edinstvo, smo, glejte, že nad dve leti v edinstvu. Prišli smo, da damo državi osnovni zakon, ustavo. Kolikor večje nepravilike nam delajo drugi, toliko večjo energijo imamo za delo. — Nato je minister orisal delo ustavnega odseka. Akotudi določa poslovnik, da se mora načrt pretresati po poglavjih, je šel ustavni odsek tako daleč, da je razpravljal o vsakem posameznem členu ter so se sprejele mnoge uredbe, ki jih je predlagala opozicija. Splošno se mora reči, da vse delo ustavnega odseka nosi značaj sporazumnega dela. Po dolgi in obširni razpravi je bil vladni načrt sprejet v odseku, sprejeto pa je bilo tudi novo socialno-gospodarsko poglavje in na ta način je bila v naši ustavi sprejeta novost, kakršne ni poznala niti naša ustava, niti ustave drugih držav. Iz tega se torej vidi, kolika svobodoumnost je vodila ustavni odbor pri ustvarjanju teh odredb. Ustavni odsek je svoje delo vršil najmarljivše in najvestneje. Večina odseka si je v zvezi z vlado prizadevala, da bi bila ustava delo vseh strank celokupnega naroda. Minister je zaključil, da morajo vsi prijatelji naroda glasovati za ta načrt, ker popolnoma zjamči politična prava državljanov in široke občinske, srezke in okrožne samouprave. — Po govoru ministra Trifkovića je predsednik zaključil sejo.

Iz naše kraljevine.

— Za naše invalide. Beograd, 14. aprila. V ministrstvu za socialno politiko je bila podpisana naredba, glasom katere se dovoljuje invalidom posebna doklada, ki naj se izplača od 1. aprila naprej.

— Naša vlada si izposodi vagon v Imozemstvu. Beograd, 14. aprila. Naša vlada se je obrnila do raznih inozemskih vlad s prošnjo, da posodijo za gotovo dobo vagon, katerih pri nas primanjkuje. Do sedaj je prislo več ponudb, ki so jako ugodne in o katerih

se bo razpravljalo na eni prihodnjih sej ministrskega sveta.

— Ustanovitev šumarskih direktij. Beograd, 14. aprila. V ministrstvu šum in rud je izdelan načrt o ustanovitvi šumarskih direktij.

— Čehoslovski komisija v Zagrebu. Dne 13. t. m. ob 17. je bilo zborovanje plenuma čehoslovške komisije v Zagrebu. Za predsednika je izvoljen vseučiliški rektor dr. Radonić, za njegovega namestnika nadzornik dr. Bosnanc, za tajnika prof. Musolin, za blagaj-

nika Adam Milčinič, za odbornike pa vseučiliški prof. dr. Bazala, načelnik novinskega urada Ante Brozovič, prof.

Neodrešena domovina.

— Francoski poslanik na Reki. Bivši francoski konzul na Malti, Sedouly je izročil predsedniku reške vlade svoja poverljiva pisma.

— Nov slovenski komunistični list v Gorici. Goriška deželna socijalistična zveza je začela izdajati slovenski list »Proletarec«, kot glasilo socijalistične zveze v Julijski Benečiji in splošne strokovne zveze v Italiji. Prva številka prinaša kot program lista komunistični program, ki je bil sprejet na zadnjem socijalističnem kongresu v Livornu.

— Zadrugi tečaj v Hudjužni. »Kmetiška hranilnica« v Hudjužni je priredila 10. t. m. zadrugi tečaj, katerega se je udeležilo veliko število kmetov in delavcev iz Hudejužne, Podbrda, Grahovega in Bukovega. Gospodarski zadrugi program je razvil znan narodni duhovnik Virgilij Šček. Po končanem shodu so zapeli udeleženci Gregorjeve pesmi. Naše ljudstvo na Goriškem se vključuje italijanski sužnosti pridno giblje in se ne boji preganjanja ker ve, da trpljenje vodi do lepše bodočnosti.

Brezstiden izgovor avstrijske vlade glede Koroške.

— d. Dunaj, 13. aprila. Dunajski korespondenčni urad javlja: »Politične korespondence« nastopa proti napadom, ki se v slovenskem časopisju nekaj časa sem ponavljajo zoper avstrijsko upravo na južnem Koroškem, in razmotriva pravi vzrok slovenske propagandne politike. Mnogobrojni slovenskim prisilnim odredbam zoper Nemce odgovarja le malo primerov upravičenih ukrepov koroške deželne vlade proti Slovincem. Trditve, da so bile na Koroškem vse slovenske šole zaprte, se označuje za netočno in opozarja se na to, da so na južnem Koroškem vse javne ljudske šole že desetletja utrakvistične. Pri slikanju resničnih razmer na južnem Koroškem se dalje povdarja, da avstrijska vlada ni zamudila nobene prilike izjaviti, da je pripravljena vzpostaviti prejšnje prijateljske odnose med obema narodoma na Koroškem. Napravi se vse, da se Slovincem na južnem Koroškem ne nudi vzrok za obžalovanje, da so ostali združeni z avstrijsko državo. — Temu nasprotno ugotavljamo, da deželna vlada v Celovcu sploh ne pušča Slovincem iz Jugoslavije na Koroško, do čim prehaja večina Nemcev iz Avstrije nemoteno v Jugoslavijo; — da koroška vlada proti lastnim zakonom izganja iz Koroškega ondi pristojne Slovence; — da je odpravljala službo vsem slovenskim učiteljem, čeprav so bili koroški domačini; — da na Koroškem slovensko prebivalstvo danes nima niti ene šole, v kateri bi se poučevalo v materinskem jeziku; — da je celovški knez-košof po posredovanju iste koroške vlade izgnal proti vsem kanoničnim pravilom slovenske dušne pastirje iz pretežno slovenskih župnij, ki so vsled tega že dalje časa neoskrbovani; — da si arogira še nadalje jurisdikcijo nad ozemljem, ki nesporno pripada kralje-

dr. Kajkovac, tajnik Jugoslovenske Matice dr. Adžija, arhitekt Vidakovič in inž. Jušič.

— Učiteljska konferenca v Tolminu. Učiteljsko tolminskega okraja je imelo 1. in 2. aprila po dolgem času okrajno konferenco, na katero je pripeljal učitelj Peternel iz Cerknega del svojega orkestra, ki je priredil udeležencem in povabljenecem koncertni večer.

— Predavanje o zadrugi knjižgovodstvu priredi »Goriška zveza«. Poleg knjižgovodstva se bo predavalo tudi o zadrugi, obrtnem in socialnem zakonu. Predavanja bodo trajala približno šest tednov.

— Fašistovski napad na Narodni dom pri Sv. Ivanu v Trstu. V torek zvečer so fašistovski razbojniki udri v Narodni dom pri Sv. Ivanu. V dvorani so telovadili Sokoli. Fašisti so bili oboroženi s samokresi, okovanimi palicami in pasjimi biči. Kričali so divje: Smrt Slovincem! Sokoli so morali oditi iz telovadnice. Fašisti so razbili stole, šipe, svetilke, klavir, harmonij, kulise, zaveso. Ako je kdo hotel oditi, so ga pretepali. Končno sta prišla dva orožnika, ki sta lepo mirila, na kar so fašisti odšli, ko so opravili svoje italijansko-kulturno delo. Aretiran ni bil nihče.

— d. Dunaj, 13. aprila. Dunajski korespondenčni urad javlja: »Politične korespondence« nastopa proti napadom, ki se v slovenskem časopisju nekaj časa sem ponavljajo zoper avstrijsko upravo na južnem Koroškem, in razmotriva pravi vzrok slovenske propagandne politike. Mnogobrojni slovenskim prisilnim odredbam zoper Nemce odgovarja le malo primerov upravičenih ukrepov koroške deželne vlade proti Slovincem. Trditve, da so bile na Koroškem vse slovenske šole zaprte, se označuje za netočno in opozarja se na to, da so na južnem Koroškem vse javne ljudske šole že desetletja utrakvistične. Pri slikanju resničnih razmer na južnem Koroškem se dalje povdarja, da avstrijska vlada ni zamudila nobene prilike izjaviti, da je pripravljena vzpostaviti prejšnje prijateljske odnose med obema narodoma na Koroškem. Napravi se vse, da se Slovincem na južnem Koroškem ne nudi vzrok za obžalovanje, da so ostali združeni z avstrijsko državo. — Temu nasprotno ugotavljamo, da deželna vlada v Celovcu sploh ne pušča Slovincem iz Jugoslavije na Koroško, do čim prehaja večina Nemcev iz Avstrije nemoteno v Jugoslavijo; — da koroška vlada proti lastnim zakonom izganja iz Koroškega ondi pristojne Slovence; — da je odpravljala službo vsem slovenskim učiteljem, čeprav so bili koroški domačini; — da na Koroškem slovensko prebivalstvo danes nima niti ene šole, v kateri bi se poučevalo v materinskem jeziku; — da je celovški knez-košof po posredovanju iste koroške vlade izgnal proti vsem kanoničnim pravilom slovenske dušne pastirje iz pretežno slovenskih župnij, ki so vsled tega že dalje časa neoskrbovani; — da si arogira še nadalje jurisdikcijo nad ozemljem, ki nesporno pripada kralje-

vinu SHS; — da je deželna vlada v Celovcu popolnoma pasivna proti nečestovnim napadom nahujskanega nemškega prebivalstva na osebno varnost in lastnino slovenske manjšine; — da se odpuščajo slovenski uslužbeni iz državnih in privatnih podjetij samo zaradi tega, ker so Slovinci; — da odpuščajo nemški veleposelniki slovenskim najemnikom stanovanja in v najem oddana zemljišča, ne da bi jih štela deželna vlada; — da ista deželna vlada protipostavno zapira slovenske gostilne ter jemlje obrtne liste; — da razveljavlja pravilno sklenjene zakupe lovišč; — da razorožuje slovensko prebivalstvo, oborožuje pa nemško prebivalstvo itd.

Represalije deželne vlade za Slovence so v očigled takemu postopanju bile potrebne in so zadele koroške hujšake, ne pa ostalega nemškega prebivalstva iz Nemške Avstrije.

Ugotavlja se, da uživa v Jugoslaviji in Sloveniji vsak državljan nemške narodnosti pravice, ki so mu zagotovljene v zakonu, da se mu štiti tele na in lastnina varnost in da se ni bil niti eden jugoslovenski državljan nemškega jezika izgnan iz svojega domačega kraja, kakor se je to žalil pri-petilo koroškim Slovincem.

Kar se pa tiče domneve slovenske propagande na Koroškem, se mora pač ugotoviti, da se deželna vlada za Slovence in tudi centralna vlada v Beogradu ni spozabila nikdar tako daleč, kakor je to storil deželni glavar Koroške dr. Lemisch v javni seji koroške skupščine, v kateri se je v oficijelnem govoru kot državni funkcionar izrazil v izrecno iredentističnem smislu glede mežiške doline, ki je po mirovni pogodbi postala definitivno in bistveno del kraljevine SHS.

Dneve vesti.

V Ljubljani, 15. aprila 1921.

— Klerikalci in občinske volitve. Klerikalci se zavedajo, da bodo pri občinskih volitvah doživeli sličen poraz, kakor pri volitvah v ustavotvorno skupščino. In temu se ni čuditi! Povsod se snujejo koalicije raznih strank in skupin v svrhu, da napravijo po občinah, ki so jih do sedaj držali klerikalci trdno v svojih rokah, konec klerikalnemu paševanju. Kakor vse kaže, bodo klerikalci strmoglavljeni po vseh večjih občinah. Obdržal bodo v svojih rokah pač neznatno od vsega sveta oddaljene občine, kamor še ni pridrli moderni napredni duh in ki štejejo samo kakšnih 100 do 200 volilcev. Takšnih občin, ki imajo v celem jedva par sto prebivalcev, je zlasti na Štajerskem in ptujskem in ljutomerskem okraju mnogo. V teh bodo klerikalci morda zmagali z veliko večino, toda kaj pa pomenijo te male, majčkene občine v primeri z velikimi gospodarsko in industrijsko razvitimi občinami, ki igrajo prvo vlogo v našem javnem življenju? No, to ne bo motilo klerikalne gospode, da bi se ne bila po prsih in kričala, češ, večina občin je na naši strani. Prepričani smo, da bodo klerikalci po izvršenih volitvah operirali s številom občin, v katerih bodo imeli večino, previdno pa bodo zamolčali, da bo celokupno število vseh volilcev v njihovih občinah jedva doseglo število volilnih upravičencev v dveh ali treh velikih občinah, kjer bodo klerikalci v taki manjšini, da sploh resno ne bodo prihajali v poštev. Največ preglavice dela klerikalcem na kmetih samostojna kmetijska stranka, ki si pridobiva vedno več

tal. Zato bi radi to stranko z vsemi sredstvi v javnosti diskreditirali. Kaj vse so že v to svrhu poskusili! Slikali so jo kot podružnico demokratov, kot njih slepo orodje. Ko vse to ni nič zaleglo, so posegli po drugi taktiki. Govore o razsulu, ki se je baje pojavil v vrstah te stranke, in sicer zato, ker je stopila z drugimi pol. skupinami v koalicio, zato, da tem sigurneje napravi po raznih sedaj še klerikalnih občinah konec klerikalni nadvladi. No, tudi ta najnovejši klerikalni manevar ne bo uspel. Klerikalci so se s svojim dosedanjim gospodarstvom po občinah, kjer so imeli vso moč v rokah, preveč diskreditirali, da bi jim šlo slovensko ljudstvo znova na lim. Zato lahko trdimo z vso gotovostjo: Klerikalna stranka je definitivno odigrala svojo vlogo v Sloveniji in nikdar se več ne vrnejo Šusteršič, Lampetovič, časi, na katere se spominja vsak pošten Slovinc sam še z gnevom, studom in gnusom.

— S proslave obletnice 13. aprila 1918 so bile poslani te le brzojavke: »Njegovemu Veličanstvu kralju Petru! Ob priliki proslave letošnje obletnice 13. aprila 1918 v Ljubljani zbrani Jugoslovenci in Čehoslovaci ponavljajo izraze svoje vdanosti, želeč vse dobro Vašemu Veličanstvu, vsi kraljevski rodbini in obema narodoma in državam.« — »Njegovemu kraljevskemu Visočanstvu prestolonasledniku regentu Aleksandru! Jugoslovenci in Čehoslovaci, zbrani v Ljubljani, da proslave letošnje obletnice 13. aprila 1918, ko so si v Pragi prisegli neomajno zvestobo,

izrekajo Vaši kraljevski Visokosti svojo vdanost z željo vsega dobrega Vaši osebi in obema državama.« — »Gospodu predsedniku češko-slovaške republike dr. Masaryku! Povodom proslave letošnje obletnice 13. aprila 1918 v Ljubljani zbrani Jugoslovenci in Čehoslovaci obnavljajo prisego zvestobe, položene v Pragi, in izražajo Vam, gospod predsednik, svojo globoko vdanost, želeč obenem vse dobro Vam kakor tudi obema bratskima narodoma in državam.«

— Štiri neznana dela Janeza Šubica. Nedavno smo opozorili na javno dražbo umetniških del iz zbirke češ. kiparja Jos. Mandra v Pragi. Med deli, ki so se prodala, so bile tudi 4 slike Janeza Šubica, ki so nastale v dobi, ko je pomagal slikati v Nar. dvladu v Pragi. Kdo jih je kupil?

— Bojiševski agitator. Ljubljanska policija je v neki gostilni aretirala zaradi vlačuganja in protidržavne agitacije brivskega pomočnika Antona Kitterja iz Karlovca. V neki gostilni je izdajal za pijaco znatne svote, pri tem pa še razvijal komunistične načrte, seveda v pijanosti. Govoril je, da je eden glavnih organizatorjev komunističnega odbora v Zagrebu in da bo kmalu konec Jugoslavije.

— Občinske volitve v Mariboru. Popolne in po okrajnem glavarstvu v Mariboru potrjene kandidatne liste vseh petih strank, ki se udeležijo občinskih volitev, objavlja »Uradni list« št. 38.

— Apel na merodajne oblasti. Pišejo nam: Pod tem naslovom ste zapisali nedavno tega nekaj reminiscence o svoječasnem vedenju nemškega učiteljstva v Mariboru. To sedaj sedi in čaka v Jugoslaviji, da mu ta izplača penzijo. Kakšni ptiči so ti ljudje, naj pove dogodek, ki se je zgodil leto s 17. januarja. Vozil sem se ta dan iz Maribora v Gradec, kjer je sedel bivši ravnatelj meščanske šole v Mariboru Filipek ter se razgovarjal z ženo nekega še sedaj pri nas nameščenega nemškega učitelja. V svojem razgovoru prideta tudi na nemško učiteljstvo, ki se je takoj o prevratu javilo za službovanje v Nemški Avstriji in se je tja tudi izselilo. Filipek je menil, da so tedaj v naglici ravnali pač malo prevdarno, žena mu je pritrjevala in končno se zedinila v besedah, s katerimi je Filipek zaključil ta razgovor, rekoč: »Ich bleibe schon lieber unten, aber das Herz — das ist oben. Und auf diese Weise nützen wir unserer Sache mehr als mit der Flucht ins Hungerland.« (Jaz ostanem že rajši spodaj, srce pa — to je zgoraj. In na ta način koristimo naši stvari več kakor pa z begom v deželo lakote.) — To sedanje mišljenje in naziranje teh ljudi naj dobro preudari naši merodajni činitelji in po preudarku gotovo pridejo do zaključka, da bo naši državi le v korist, ako v Mariboru, v Celju in v Ptuj, kjer se potikajo ti naši »lojalni« državljani, te pomoče na ceste, namesto da jim daje kruha. V obrani mora tudi človekoljubje imeti svoje meje!

— Iz sodne službe. Pravna praktičanta Leopold Mastnak in Artur Mrevlje v Celju sta imenovana za avskultanta.

— Iz politične službe. Provizorni vladni koncipist pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani Stanko Mašič je dodeljen predsedništvu deželne vlade v Ljubljani. — Dominik Dereani, konceptni praktikant pri okrajnem glavarstvu v Logatcu, je premeščen k okrajnemu glavarstvu v Litiji.

— Koraki centralne vlade zaradi Koroške. Dopisni urad javlja: Kakor doznavamo, je ministrstvo zunanjih stvari v Beogradu z ozirom na nasilstva proti koroškim Slovincem naročilo našemu poslanstvu na Dunaju, da stori takoj potrebne korake pri avstrijski vladi in jo pozove, da odredi najstrožjo preiskavo zaradi dogodkov na Koroškem ter da štiti naše rojake na Koroškem, kar je v smislu mirovne pogodbe dolžna storiti.

— Društvo sluš. fil. fak. priredi na univerzi v zbornici javno predavanje v nedeljo dne 17. aprila ob 10. uri dopoldne. Predava gosp. vseuč. doc. dr. Fr. Veber: »Pot do sprave med vero in znanostjo« kot zaključno predavanje iz cikla »Znanost in vera«.

— Velik gozdni požar pri Ratečah na Gorenjskem. V nedeljo, 10. t. m. je okoli 2. popoldne izbruhnil požar v gozdovih 1516 m visokega vrha Kope nad Ratečami. Gozdovi leže ob in na demarkacijski črti, zastraženi po italijanskih vojaških stražah. Gozdni požar je prvi zapazil posestnik Kuri iz Rateč. Vse prebivalstvo in gasilci požarne brambe so takoj hiteli gasiti in se jim je po trudopolnem gašenju posrečilo proti večeru udušiti siloviti ogenj. Znatno škodo trpe štirje rateški posestniki in sicer Uršula Kerštajn 30.000 K, Marka Benet in Janez Erlah vsak po 10.000 K in

Janez Petrič 6.000 K. Celokupna škoda na uničenih gozdovih znaša tedaj 56.000 K. Kdo je pravi požigalec, se ne more z gotovostjo dognati. So mnenja, da so morebiti po neprevidnosti zažgali italijanski vojaki, ali pa pastirji z Belepeči, ki so to nedeljo pasli na Kopi črede ovac in koz.

— Smrtne nesreče. Iz Brezje nam javljajo: Ko se je vračal načelnik breziškega gasilnega društva g. Anton Haller od pogreba svojega prijatelja in tovariša g. Ivana Kramerja v Trbovljah domov v Brezje, je prišel na breziškem kolodvoru pod vlak na dolaje nepojasnjen način. Vlak ga je povozil in je bil Haller takoj na mestu mrtve. G. Haller je bil delaven odbor-nik Jugoslovenske gasilske župe.

— Pozabljen denar. Kmetica Ana Boh s Police pri Višnji gori je pozabila v Putrihovi gostilni na Dolenjski cesti denarnico s 1200 K gotovine. Denar ji je potem neznan poštenjakovič izmaknil.

Sokolstvo.

— Sokolsko društvo v Šiški vabi na predavanje o Primorju (nadaljevanje), ki se vrši danes v petek dne 15. t. m. ob 20. v I. razr. deške ljudske šole v Šiški.

Najnovejša poročila.

Constantini škof na Reki.

— Reka, 14. aprila. Provizorna vlada dela na to, da bi bil imenovan za škofa sedanji apostolski administrator Constantini. Sodi se, da bo Vatikan ugodil želji reških Italija-

Kultura.

Repertoire Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

Petek, 15. aprila: Borba. Red C. Sobota, 16. aprila: Mrakovi. Red B.

Opera.

Petek, 15. aprila: Ruski umetniški vo-

čer. Izven.

Sobota, 16. aprila: Tosca. Red E.

— Opozarjamo na pomladanski koncert pevskega društva Ljubljanski Zvon. Vzpored prinašamo na drugem mestu. Našemu občinstvu, ki rado posluša vokalne koncerte, obisk toplo priporočamo. Vstopnice naj si preskrbi takoj!

Društvene vesti.

— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« uljudno vabi svoje prijatelje in podpornike na poset pomladanskega koncerta, ki se bo vršil v ponedeljek. Začetek zvečer ob osmih v veliki dvorani Uniona. Posebna vabila se ne razpošiljajo. — Vstopnice v Dolenjski trafiki v Prešernovi ulici.

— Klub »Soča« raznanja svojim članom in prijateljem, da predava v soboto dne 16. t. m. ob pol 9. zvečer v restavraciji pri »Zlatorogu« g. prof. dr. Cadež »O našem nebu«.

Rudarska situacija v Angliji.

— d. London, 14. aprila. Skupna konferenca parlamentarne komisije kongresa »Trade Union«, izvrševalnega odbora delavskih strank in delavske skupine v parlamentu je sprejela sklep, v katerem izraža prepričanje, da so zahteve stavkajočih upravičene. Konferenca se je obvezala, da bo podpirala delavsko trozvezo, in obsoja postopanje vlade, zlasti vojaških pripravi, ki bi mogle povzročiti le nemire. Komisija je imenovala odsek devetih članov, treh od vsake skupine, da sklep izvede in da bo čula

v sporazumu delavske trozveze nad razvojem dogodkov.

— d. London, 14. aprila. Kakih 200 poslancev se je danes sestalo v parlamentu k seji, da čujejo mnenja posrednikov rudnikov o sočasnem položaju. Tudi rudarji so prosili, da bi smeli izraziti svoje nazore.

— d. Beograd, 14. aprila. Presbitero poroča iz Londona: Trojna zveza, v kateri so rudarski, železniški in transportni delavci, je sklenila stopiti v stavko v petek zvečer.

Tirolska se glede združitve z Nemčijo ne ukloni!

— Innsbruck, 15. aprila. Tukajšnje časopisje je izdalo snovi posebne izdaje z ozirom na francosko noto proti združitvi Avstrije z Nemčijo. Okoli sedme ure se je zbral pred deželno hišo več tisoč meščanov, katerim je govoril v

imenu deželne vlade dr. Steindler, ki je izjavil, da se bo vključ francoski not vrislo 24. t. m. ljudsko glasovanje za združitve z Nemčijo. Za danes je sklicanih več protestnih shodov.

Avstrijska vlada in združitve z Nemčijo.

— Dunaj, 15. aprila. Časopisje poroča, da stoji avstrijska vlada na stališču st. germainke mirovne pogodbe tudi glede vprašanja združitve Avstri-

je z Nemčijo. Avstrijska vlada bi v tem vprašanju zavzela nasprotno stališče, ako bi uvidela, da ni nobene pomoči s strani entente.

Proč gladno krizo v Avstriji.

— Dunaj, 15. aprila. Danes popoldne se bo vršilo na seji narodne skupščine glasovanje o zakonu glede razorožanja šol in o protihabsburškem

zakonu. Ako ostanje krščanski socialci pri glasovanju v manjšini, bo prišlo najbrž do demisije celokupnega kabineta.

Nov graški podžupan.

— Gradec, 15. aprila. V včerajšnji seji občinskega sveta je bil izvoljen za prvega podžupana svetnik Armin Schoklitz, član nove stranke srednjih

stojev, ki je v zvezi s krščanskimi socialci. Tramvajska vožnja se je zvišala od 5 na 8 kron.

Novi madžarski kabinet.

— Budimpešta, 15. aprila. Novi kabinet je močno orijentiran v smernicah stranke malih kmetov. Kabinet tvori

pe večini pripadniki evangelijske cerkve. Grof Bethlen bo vodil predvsem agrarno politiko.

Proces radi umora grofa Tisze.

— d. Budimpešta, 14. aprila. Ladislav Fenyves je obširno orisal, kako je revolucionarni narodni svet polagoma pridobil vojaštvo na svojo stran in kako je bila proglašena revolucija. Ne ve, kdaj in kdo je prekinil brzojav. promet. Obtoženec je dalje priznal, da je bil aretiran za časa sovjetske republike in da se je v skupni ječi sešel z dr. Friedrichom. Po razsulu komune je posetil

Friedricha, ko je bil ta ministrski predsednik in je skušal najti z njim skupno platformo. Friedrich pa mu je odgovoril nedoločno. Nato je Fenyves ponovno poudarjal svoje nasprotstvo do Friedricha in je skušal dokazati, da bi on in Friedrich ne mogla biti sokrivca ena in istega zločina. Obravnava se je preložila na jutri.

Aretiran tihotapec.

— Dunaj, 15. aprila. V nekem tukajšnjem hotelu so aretirali milanskega trgovca Cesare Berganija, ki je za-

krivil več tatvin in poneverjenj v znesku več milijonov lir.

Ameriška politika.

— d. Pariz, 14. aprila. Štefan Lausanne je poslal »Matinu« iz New Yorka po kablju nastopno vest: Knoxova resolucija bo imela le ta pomen, da bo kazala smeri. Ameriška uprava bo imela na to nalogo, da izdela mirovno pogodbo z Nemčijo. Uprava se bo prizadevala, izločiti iz te pogodbe one dele versailleške mirovne pogodbe, katerim se Zedi-

njene države ne nameravajo priključiti, tako zlasti določbe glede mednarodnega delavskega urada, vprašanje Santunga, vseh določb, ki se tičejo razmejitev v Srednji Evropi, nadalje gdanskega in saarskega ozemlja, ker so vse te določbe v zvezi z delovanjem zveze narodov, ki je Amerika ne pripozna.

Gospodarske vesti.

— d. Zagreb, 14. aprila. Berlin 228.50—229, Italija -75—680, London izplačilo 560—561, ček 555—558, New York kabl 141.50—142.25, ček 0—142, Pariz 1012—1015, Praga 199—200, Švica 0—2490, Dunaj 23—23.05. Valute: Dolari 139—139.50, avstrijske krone 22.50—23, carski rublji 75—84, francoski franki 0—1010, nemške marke 224 227, italijanske lire 660—665, turške lire v zlatu 500—0, češkoslovaške krone 193—0.

Poizvedbe.

— Oni gospod, ki se je obrnil z dopisom dne 2. aprila t. l. na poslanca g. dr. Zerjavi v zadevi kapetana Č., naj se blagovoli zglasti radi informacije v Tajništvo JDS, Narodni dom.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslemšek.

Odgovorni urednik:

Božidar Vodeh.

Vplačana delniška glavica
K 30.000.000—

SLOVENSKA BANKA

Ljubljana, Krekov trg št. 10, nasproti „Mestnemu domu“.

Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. — Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše.

Telefon št. 567
Čekovni račun 12205

Kupim vilo ali manjšo hišo
z vrtom v prijaznem kraju na Gorenjskem blizu železnice. Ponudbe pod „Prijazni kraj 2604“ na upravnistvo Slov. Naroda.

Fiziol. nizki dajemo v vzgojitev.
Seme je dobilo pri nas zastoj, pridelek pa kupimo v jeseni po dnevnici. Sever & Komp Ljubljana. 2659

Prodaja se hiša
št. 64 na Glavnem trgu v Novem mestu. Polasnila pri notarju Pielweiss v Novem mestu. 2658

Gospodična želi službe strojepliske ali stenografke. Par mesecev zadovoljna s hiano in stanovanjem. — Pismene sprejemke poslati: Lampe, št. Jernej, Dolensko. 2639

Iščem perfektne stenografije.
Vstop takoj. Dr. Ivan Lovrenčič, odvetnik, v Ljubljani, Miklošičeva cesta 8. 2644

Odda se soba
v središču mesta enemu ali dvema gospodom. Polize se v upravnistvo Slov. Naroda. 2649

Odda se trgovina
z mešanim blagom. Kje, pove uprav. Slov. Naroda. 2640

Sprejme se takoj čevlarski pomočnik
za boljše delo. Frano Šifer, čevlar v Škofji Loki. 2628

Inženir išče mehlovanje sobe.
Plačilo postranska stvar — Odgovor na upravnistvo Slovenskega Naroda pod „Inženir 2650“.

Lokale za trgovino iščem v najem. Cenj. ponudbe upravi lista pod „Trgovski lokal 2683“.

3 kolesa
v dobrem stanju se prodajo po nizki ceni. G. 2600 št. 90. 2652

Frizerka popolno vješta može mjesto odmah ili po dogovoru nastupiti. Plača do 400 K i cela obskrba, stan. Robert Basariček, Bjelevar. 2602

Sprejme se prodajalica popolnoma izučena v papirni stroji. Ofeite je poslali na pošta predal Ljubljana 109. 2560

Prodaja se takoj radi izselitve enonadstropna hiša z vrtom v Ljubljani, pripravna za vsako obrt, v najboljšem stanju. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 2602

Prodaja se nova otroška postelja po ugodni ceni. Poizve se v trafiki Sever, Šelenburgeva ulica št. 1. 2614

Dopisnicu vješta hrv. ili slov. i njemačkom jeziku, stenografiji, strojepliski i pravopisu traži za čim skoriji nastup tt. Jello Lauš i drug, tvorn. skladišt. gospodarskih strojeva. 2622

Lokal v središču mesta v prometnem kraju se išče. Najbo srednji ali večji. Plačam 1000—2000 K mesečno. Ponudbe pod „Lokal 2000/2643“ na uprav. Slov. Naroda. 2643

Prodaja se star, dobro ohranjen čevlarski šivalni stroj
Linkarm Pfaff. Čadež Jožef, hišna št. 45 p. Škofja loka. 2629

Išče se za takoj izurjen in zanesljiv uradnik
za špedicijsko podjetje. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Dobra moč/2651“.

Bukova drva,
50—60 vagonov, na bližnji postaji Ljubljane se ceno prodajo. Ponudbe pod „Drva 2689“ na upravo Slov. Nar.

Knjige in berilo hudozvočne kratkoročnice
„Poper in paprika.“
Cena 6 kron, po pošti 60 v več. Dobi se v vseh knjigarnah. 2538

Svinčnike Hardtmuth in druge, kopirne svinčnike, kreda navadna in v lesu za kavarne, peresa, radirke, črtilo, tekoči gumi, pešatni vosk, klesalni papir itd. na debelo in drobno naj. L. Pevalšek, Ljubljana, ceneje pri L. Pevalšek, Židovska ul. 4. Kupim rabljene jugoslovanske znamke.

Papir pisarnski v masi, pak in skatljah, velika izbira, kancelijski bel gladek, črtni in kockasti, trgovski papir, gladek in karirast, priporočila na debelo in drobno trgovina s papirjem.

L. PEVALEK, Ljubljana, Židovska ul. 4

Zastupnika
žitarske i mlinске struke za Ljubljano i okolico traži

„Narodna“
mlinska i gospodarstvena industrija, Zagreb, Pošt. pretnac broj 2.

Prva špeciјalna trgovina z rokavicami in parfumi

Nudi:
rokavice za dame in gospode, kakor tudi fine črne francoske damске nogavice. Najfiniji francoski parfumi.

O. Bračko, Ljubljana
Dunejska cesta šte. 12.

Kuverte trgovske, kancelijske itd. vizitke razume itd. tudi s tiskom tiskov, najceneje pri L. Pevalšek, Ljubljana.

Svilen papir na debelo in drobno najceneje pri L. PEVALEK, trgov. s papirjem, Ljubljana, Židovska ul. 4.

Plavi papir obojni za zvezke

Risarski papir raznovrstni

Stare kovine
(bakar, medenina, cink itd.) kupuje trgovina z železnino Breznik & Frisich, Ljubljana, Bankarjevo nabrožje št. 1. 827

Po sebi in velika zaloga novih dvokoles
različne pnevmatike tudi za otroške vozičke, šivalni stroji, in vsak vrstni deli pri Batielu, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji itd. v popravu. Mehanična delavnica Karlovska c. 4.

Kremo
Mirtja, Jurjevo, Cipulin, nadalje ličila (biks), mast za čevlje in apreturo zoenie po najnižjih cenah priporočila

Ovald Dobelo, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 2632

20 zidarjev
sprejme takoj v stalno službo

Gradbeno podjetje inž. Dukić, Ljubljana, Resijeva 9. 2601

Česnega skladiščnika in podkovaškega samo prvovrstne moči za samostojna dela sprejme tvrdka V & F. Heinrich, Koterje, kamor naj se vpošljejo tudi ponudbe z izpričevaji. 2591

Kupim hišo,
s 5 sobami in kuhinjo ter z vrtom na periferiji. Takojšnje ponudbe z natančnimi navedbami cene in lege hiše naprošam pod „Periferija 2651“ na upravnistvo Slovenskega Naroda.

Čebulno seme
originalne italijanske vrste, gente Mamouth, jaune geant — Rocca, rouge geant Rocca Brunn, se dobe pri Sever & Komp, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

KDO MI DAJE
zanesljivo informacijo glede POLITIKE, TRGOVINE IN INDUSTRIJE v Čehoslovaški republiki, srednji in severni Evropi?

Samo dnevni list
PRAGER PRESSE

KDO MI POMORE
do uspešne poslovne zveze s Čehoslovaško?

SAMO OGLAS V DNEVNIKU PRAGER PRESSE

PRAGER PRESSE
2 krat dnevno preko 200.000 eksemplarov. Prospekt in ogledna številka zastoj.

NASLOV: Praga III., Čehoslovaška republika.

Vabilo na subskripcijo

novih delnic Strojnih tovarnen in livaren d. d. Ljubljana.

Dovoljujemo si Vam naznaniti, da je upravni svet sklenil na podlagi pooblastila občnega zbora provesti zvišanje delniške glavice

od K 10.000.000— na K 15.000.000—, z izdajo 12.500 novih delnic po K 400— nom. v skupnem znesku K 5.000.000—

katero glavnicu se bo porabilo v prvi vrsti za zgradbo nove zvonarne in sploh za razširitev obrata.

Občnemu zboru se bode predlagala za 1. 1920 7% dividenda, kar dokazuje primerno rentabilnost v podjetje naloženega kapitala.

Javna subskripcija se vrši pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi treh starih po eno novo delnico po K 600— telquel, ki se morajo takoj pri podpisu polno vplačati.

2. Novi delničarji dobe delnice po K 850— telquel, ki se morajo takoj pri podpisu polno vplačati.

3. Nove delnice so deležne čistega dobička za leto 1921 ter opremljene s kuponom za leto 1921.

4. Subskripcija se vrši od 15. do 25. aprila 1921, in sicer pri:
a) Jadranski banki, in sicer pri podružnicah: Ljubljana, Kranj, Celje, Maribor, Zagreb, Beograd, Sarajevo, Split;

a) Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani ter pri podružnicah Ptuj in Brežice;

c) Zadružni zvezi v Ljubljani;

d) Zadružnih zvonarnah v Ljubljani, župnišče sv. Jakoba.

5. Za nedodeljene delnice vplačani zneski se povrnejo subskribentom takoj po izvršeni dodelitvi brez obresti.

6. Reparticio delnic si pridržuje upravni svet po končanem subskripcijskem roku

V LJUBLJANI, dne 15. aprila 1921.

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.

Vinko Majdič l. r. predsednik.

Pletenine iz trstja

s pocinkanimi žicami trstje samo, la Portland cement dobavlja v Jugoslavijo in balkanske države najceneje

I. M. PRAUSCHKE,
Baumaterialien-Großhandlung, DRESDEN - A 19.
Brzojavi: Impira, Dresden.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“

Za inseratni del odgovoren Valentin Koplita